

Studiebesök vid Oskar-Fredriksborgs fästning

på Rindö den 6 september

Studiebesök

Den 6 september genomförde FOI Vet ett studiebesök vid Oskar-Fredriksborgs fästning med speciellt intresse på kraftstationen. Besöket var inte fulltecknat och deltog gjorde 10 veteraner blandat från FOI Vet och FMV Vet. Vädret kunde inte vara bättre, en skön och härlig sensommar dag i skärgården.

De flesta deltagare tog personfärjan från Strömkajen kl 11. Några åkte bil och anslöt vid kraftstationen. Besöksmottagare och guide var Lars Carlsson med två assistenter.

Studiebesöket började kl. 13:00 och skulle ha avslutats kl. 15:00 men guiderna visade lite mer som bland annat övre försvarsverket med kanonbrunnarna. Hemresan för de som åkte färja var kl. 17:35.

Gruppen utanför entrén till befästningen. Fotograf Thomas Lundqvist som också deltog i studiebesöket.

Kraftstationen Oscar-Fredriksborg är ett elverk med två gamla dieselmotorer i Oscar-Fredriksborgs fästning. Här pågår ett ideellt projekt att restaurera en av motorerna. Våra tre guider är aktiva i detta jobb. Efter en historisk genomgång av fästningen och besök genom logementen och övriga utrymmen gick vi till maskinrummet som är beläget i ett berggrum. Där finns tre dieselmotorer. En mindre och två stora. De två stora dieselmotorerna, modell Polar T3K är tillverkade 1910 av AB Diesels Motorer i Sickla och fraktades med pråm till Rindö. De är trecylindriska och från början med fotogenstart. Idag med tryckluftstart. Till varje motor är två generatorer kopplade som producerade elektricitet. De var i drift fram till mitten av 1920-talet då Rindö i stället fick elektricitet installerat från Vattenfalls kraftledningar. Kraftstationen stod sedan som reserv till 1950-talet och fick därefter förfalla i många år. En av motorerna har

restaurerats, se nedan. Motorerna syfte var från början att producera el för belysningen på fästningen. Våra guider startade upp motorn till vår stora förtjusning. Vi trodde alla att de skulle bullra mer än det gjorde. Det är verkligen en fint nyrenoverad och välsmord maskin. Lukten förde oss motorintresserade veteraner många decennier tillbaka. Gruppen var mycket nöjd med dagen. För den del av gruppen som åkte färja till Vaxholm återstod en fin tur tillbaka till Strömkajen.

Maskinrummet, med den renoverade motorn i förgrunden och den andra motorn i bakgrunden. Till höger finns en ståtlig instrumenttavla. Bosse Janzon, Ulf Sundberg och Ola Listh tittar intresserat på generatorm.

Bakgrund

Oscar-Fredriksborgs fästning som vi besökte ingår i Vaxholms fästning tillsammans med Vaxholms kastell, Fredriksborgs fästning och Rindö redutt. Vapenteologiska utvecklingen gjorde att Kastelletts murar inte höll vilket visade sig 1872 då en provskjutning mot fästningen gjordes. I stället koncentrerades försvaret från Vaxholm, till Oxdjupet där Oscar-Fredriksborgs fort uppförts. Vaxholms Kastell var dock administrativt centrum, utbildnings- och förlägningsplats för kustartilleriet fram till 2:a världskriget. Oscar-Fredriksborg byggdes 1867–77 för att stärka det fasta försvaret vid Oxdjupet utanför Vaxholm sedan en segelled öppnats genom försänkningen. Genom försvarsbeslutet 1925 utgick Vaxholms inre försvarslinje ur krigsorganisationen härmed förlorade Oskar-Fredriksborgs fästning, tillsammans med Vaxholms kastell och befästningarna på Värmdö, sin funktion.

Våra tre guider.

Övre verket.

Utsikt från övre verket mot Fredriksborg fästning.